

REFERAT US - Ældreråd d. 04-09-2018

Mødedato Tirsdag d. 04. september 2018 kl. 18:00

Mødested Kommunalbestyrelsens mødesal

Indholdsfortegnelse

Referat.....	3
--------------	---

Punkt .: Referat

Referat

for møde mellem Ældrerådet og Udvalg for Velfærd og Arbejdsmarked

Tid: onsdag d. 04. september 2018 kl. 14.00 - 15.00
Sted: Kommunalbestyrelsens mødesal

Deltagere:

Laannguaq Lyngge, formand(LL)
Søren Joelsen, næstformand(SJ)
Loritha Henriksen, medlem(LH)
Bodil Karlshøj Poulsen, medlem(BKP)
Jonas Napātôq, medlem(JN) – Afbud
Charlotte Ludvigsen (IA) Formand
Inge Olsvig Brandt (IA)
Rasmine Geisler (IA)
Randi Vestergaard Evaldsen (D)
Rolf Pike (S)

Isak Nielsen Kleist, Direktør(ISNK)
Cecilie V. Schierbeck, fg. fagchef(CVS)
Lars Jørgen Kleist, referent(LJK)

Dagsorden:

Formanden for Udvalget for Velfærd og Arbejdsmarked Charlotte Ludvigsen(CL) bød velkommen til mødet. Alle møde deltagere fra hhv. medlemmerne af Ældrerådet og medlemmerne af Udvalget for Velfærd og Arbejdsmarked præsenterede sig selv.

1. Værestedet for ældre i Ældreforeningen "PALLEQ" i blok 10:

Der kommer mange ældre til Ældreforeningens Værested i stue etagen i blok 10. Man har i Ældrerådet ønsket at tage emnet op til mødet med Udvalget for Velfærd og Arbejdsmarked idet ældrerådet på vegne af ældre gerne ønsker en større aktivitetsareal ved eventuelt nedrivning af en væg i Værestedet i blok 10.

På nuværende tidspunkt er der for lidt plads i Værestedet, og når der kommer mange til dagligt bliver det indvendige atmosfære(luften) meget ubehageligt pga. for dårligt udluftning. Der er derudover kun en toilet – hvilket er for problem når der både er kvinder og mænd i samme Værested.

Ældrerådet har ved sidste møde i august – diskuteret problemerne og ser gerne en diskussion for problemerne, men i dialogen finder man det vigtigt at inddrage Ældreforeningen "PALLEQ" som står for Værestedet.

Udvalgsformanden takkede for Ældrerådets udmeldinger og sagde at Udvalget kender til problematikken da, man er vidende om at Ældreforeningen tidligere selv har ønsket at få en væg ned i Værestedet – hvor det desværre ikke lykkedes efter en henvendelse til A/S INI. Formanden oplyste videre, at kommunen nu vil undersøge på hvad man kunne gøre.

Udvalgsformanden meddelte til også, at målet i Samarbejdsaftalen mellem Inuit Ataqatigiit og Demokraterne for valgperioden 2017 - 2021 står at der skal undersøges hvor stort et behov der er for Væresteder for de Ældre.

TUJJUK - byggerierne

Ældreforeningen forespørger, hvad planerne er for TUJJUK nye boligblokke byggerier ved det gamle kirkegård. Ældrerådet har hørt at man også vil tage hensyn til de ældre og de ældre ville få tildelt boligerne i stueetagerne og et fællesareal hvor de ældre kunne have et Værested.

Ældrerådet nævner her i det sammenhæng at da man ved sidste valgperiode fra 2013-2017, startede med planerne for opførelse af TUJJUK byggerierne politisk har meldt ud at man også vil prioritere de ældre med lejligheder i stueetagen og lokaler / Værested med aktivitetsrum. Ældrerådet har ifm. TUJJUK projektet deltaget i en workshopaften i Pilutaq og man fik dengang mulighed for at ytre sig for de ældre vilkår og ønsker som kommunen var meget positive over.

Det er et generelt ønske fra Ældrerådet at have ligeså gode vilkår som mange andre ældre i byerne i kysten. Ældrerådet nævner som eksempel de gode vilkår de ældre har i Qeqqata Kommunia. Ældreforeningerne har i Qeqqata Kommunia har for flere år siden fået deres eget Værested(hus) som kommunen har sat til rådighed, med gode sanitetsforhold, aktivitetsrum og store lokaler mv.

Direktør for Velfærd og Arbejdsmarked meddelte kort, at man fra kommunens ledergruppe prøver på at finde ud af hvem der kan placeres i TUJJUK boligerne. Forvaltning for Velfærd og Arbejdsmarked er blevet spurgt om man har en interesse – hvilket man har tilkendegivet. Forvaltning for Velfærd og Arbejdsmarked er stort område, med mange enheder herunder bl.a. mange handicap boenheder mv. så der er mange ting der skal falde på plads

ift. beslutning om hvem der skal placeres i TUUJUK boligerne - men man vil snart melde ud med en status.

Et udvalgsmedlem i Udvalget for Velfærd og Arbejdsmarked nævnte at det er vigtigt at være forpligtig og arbejde videre med spørgsmål fra Ældrerådet. Derudover mente udvalgsmedlemmet, at det er vigtigt man som politiker også har en dialog eks. kontakte Ældreforeningen direkte og høre deres udsagn.

Formanden takkede for Ældrerådets udmeldinger og vil som meddelt tage emnet op i Udvalget for Velfærd og Arbejdsmarked.

2. Stor fraflytning af ældre til udlandet(Danmark)

Ældrerådet har bemærket og drøftet den store fraflytning fra Grønland til udlandet blandt de ældre. Ældrerådet ønsker at spørge Udvalget for Velfærd og Arbejdsmarked, hvad den store fraflytning af ældre til udlandet skyldes og om der evt. er foretaget en undersøgelse fra Kommunalbestyrelsens side eller om der er planer om sådan en undersøgelse?

Udvalgsformanden påpeger, at Udvalget er opmærksom på at ældre flytter til Udlandet. Man har bemærket, at mange ældre flytter til Udlandet uden at meddele dette til deres hjem kommune.

Udvalgsformanden nævnte, at Naalakkersuisut i 2011, har foretaget en undersøgelse af fraflytning til udlandet – heriblandt også de ældre. Af undersøgelsen viser det bl.a. at en af grunden er de flytter med deres partner tilbage til udlandet(Danmark) når de pensioneres.

Derudover er der andre grunde såsom:

- udlandet(Danmark) har et varmere klima
- bedre tilgængelige veje for dårligt gående
- alderspensions beløbet er større og rækker længere pga. lavere priser for fødevarer mv..
- dårlige vilkår for de ældre i Det Grønlandske Sundhedsvæsen.

Udvalgsformanden understregede dog, at Naalakkersuisuts undersøgelser er over 7 år gamle, så hvorvidt det er det samme grunde til at ældre flytter til Danmark kan ikke vides før en ny undersøgelse er gennemført. Og at Kommuneqarfik Sermersooq på nuværende tidspunkt ikke har nogen planer for at undersøge fraflytning til udlandet fra Grønland.

I Ældrerådet rådet, har man heller ikke direkte svar på den store fraflytning til udlandet. En af grundene kunne være, at der kan være store forskel på alderspensionen afhængig af om man eks. har været tjenestemand. Men, det er derudover også forskellige tillæg man også ligger vægt på. Eks. hvis, man bor i sit eget hjem efter at være blevet en pensionist kan man på nuværende tidspunkt fra Kommuneqarfik Sermersooq ikke få personlige tillæg til diverse udgifter såsom: dagrenovation, skorstensfejning, reparation af oliefyr mv.

Så mange ældre har det hårdt, og må i mange tilfælde have hjælp fra deres børn til diverse udgifter, og det tærer desværre på livskvaliteten og man kan føle en vis bekymring at vågne om morgenen. Ældrerådet mener, det er ulighed når andre kommuner giver mulighed for

personligtillæg eller engangshjælp, og det vil hjælpe rigtig meget hvis det også gælder for Kommuneqarfik Sermersooq idet mange ældre ville blive boende i deres eget hus.

Ældrerådet mener, derudover at man snarest skal realisere oprettelse/etablering af en Ældretalsmand, som man har snakket om i så mange år. Ældrerådet ønsker til sidst i behandling af punktet, at man fra Kommunalbestyrelsen side skal lave lobbyarbejde i Inatsisartut for at forbedre de ældres vilkår.

3. Ældrerådet ønsker at blive orienteret eller hørt i sager der vedrører ældre området.

Ældrerådet har bemærket at der er manglende orientering i sager der vedrører ældreområdet og at der er for ringe høring i forbindelse bl.a. med Kommunens interne projekter.

Udvalgsformanden mener, at Ældrerådet altid skal høres i relevante spørgsmål der vedrører de ældre. Emnet vil blive taget op til næste udvalgmøde. Formanden erkendte, at Selvstyret i mange tilfælde har meget korte høringsfrister, hvilket resulterer i at der ikke bliver sendt høring til Ældrerådet.

4. Ældrerådets anvendelse

Ældrerådet ønsker at spørge Udvalget for Velfærd og Arbejdsmarked om hvilke planer udvalget har i forhold til anvendelse af Ældrerådet?

Udvalgsformanden præciserede, at Ældrerådets rolle bl.a. er at rådgive, fungere som kontaktorgan i kommunalbestyrelsen i forbindelse med udformning og tilrettelæggelse af kommunens politik på ældreområdet men, også at være et mellemled ift. ældreborgere i Kommuneqarfik Sermersooq. Så Ældrerådet har en meget vigtig funktion.

Men, derudover er det vigtigt man melder ud Ældrerådet ikke kun er for Nuuk, men er for hele Kommuneqarfik Sermersooq. Kommuneqarfik Sermersooq skal ligge referater af Ældrerådsmøderne i Kommuneqarfik Sermersooq's hjemmeside således alle borgere kan følge med hvad der sker indenfor ældreområdet.

Udvalget er lydhør for, at der udarbejdes en folder for hvem og hvilken funktioner Ældrerådet har i Kommuneqarfik Sermersooq således alle borgere inklusiv ældre har viden om Ældrerådets funktion

5. Eventuelt

Ældrerådsformanden Laannguaq Lyngé takkede for mødet med Udvalget for Velfærd og Arbejdsmarked og meddelte til sidst at Jonas Napattooq er blevet nyt medlem i Ældrerådet efter Elias Heilmann har trukket sig som medlem i rådet.

Udvalgsformanden Charlotte Ludvigsen takkede for mødet med Ældrerådet og den gensidige orientering.